

УДК 811.11'373.47

Наумчук Т.І.¹

Мальованна А.Є.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Ю-218 НУ «Запорізька політехніка»

АНГЛІЙСЬКОМОВНІ НЕОЛОГІЗМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ХВОРОБЛИВИХ СТАНІВ

Однією з найбільш хвилюючих проблем людства і всього світу завжди була і залишається проблема екології нашої планети. На сьогоднішній день ми живемо в дуже крихкій і вразливій планеті, яка зазнає періодичних катастрофічних потрясінь. І саме зараз людство і навколишнє середовище переживають нелегкі часи через загострення глобальних проблем. У своєму дослідженні ми розглядаємо англійськомовні лексичні одиниці на позначення екологічних проблем, що виникають в оточуючому середовищі та завдають шкоди людству. В роботі наведені приклади номінацій глобальних

захворювань, актуальних для сьогодення, а також людських станів, зумовлених ними.

Сучасна історія пам'ятає 2014 рік, який характеризується гострим спалахом вірусу Ебола у Західній Африці. Цей вірус вийшов за межі країни і поширився у Ліберії, Сьєрра-Леоне, Нігерії, Сенегалі, США, Іспанії та Малі. Люди були охоплені панікою, а свої емоції намагались висловити новоутвореними лексичними одиницями *Ebolanoia* та *Ebolaphobia*, що позначали паніку, страх (фобію) підхоплення вірусу Ебола та його масового розповсюдження.

Не менш серйозним захворюванням є SARS (Severe acute respiratory syndrome), яке, мутуючи, досягло масштабного розповсюдження світом. До так званого «іспанського грипу», або «іспанки» поставилися скептично, списуючи його на просте сезонне захворювання. Однак, проблема росла, і її поширення отримало ідіоматичну назву *black elephant* на позначення того, що всі усвідомлювали проблему та її можливі наслідки, однак не хотіли їх обговорювати та вирішувати. Потенційно будь-яка людина могла бути носієм заразної хвороби, *superinfector*, сама того не усвідомлюючи, оскільки симптоми були латентними, а сама хвороба підхоплювалась повітряно-краплинним шляхом.

Приховані ризики несуть за собою також віруси, що мають тваринне походження. Існує лексична одиниця *xenozoonosis*, якою позначають хворобу, що потрапляє в організм людини від трансплантації органу тварини, або через прямий контакт з інфікованою твариною. Так, наприклад, природнім носієм вірусу Ебола вважається кажан, а захворювання передається людині через диких тварин і вживання зараженого м'яса.

В умовах масового розповсюдження хвороби актуальним може стати явище *sicker and quicker*, коли лікарі намагаються вилікувати людину наспіх та виписати з лікарні, навіть не впевнившись у тому, чи дійсно людина повністю здорова. Неврахування можливих наслідків може набувати неочікуваних, раптово великих масштабів та призводити до катастроф.

Сьогодні ми переживаємо не менш страшну пандемію нового виду грипу COVID-19, який кожного дня забирає багато людських життів. Це новий спалах грипу, що прирівнюється до іспанського: країни знову переживають світову кризу, а люди масово вмирають. *Flunamī* - неологізм, який влучно характеризує нинішній стан всього світу, коли людей охоплює хвиля грипу, ніби потужне цунамі, яке неможливо зупинити. Зараз ми переживаємо *flu days* – дні, коли всі підприємства, школи, університети, магазини, заводи призупинили свою роботу через розповсюдження грипу. Що не кожен переживає *Stendhal's syndrome* - паніку або паранойю, які виникають через переосмислення історичних подій усіляких катастроф і усвідомлення не менш жахливого положення сьогодні.

Внаслідок нового вірусу, більшість людей змушені залишатися вдома і знаходитись у самоізоляції. Ми звикли жити активним життям, проте все раптово змінилося. Весь світ переживає психологічну травму від того, що життя немов зупинилося. Виникає стан смутку і меланхолії за тим, як було раніше, за звичним життям та активною діяльністю - *solastalgia*. Окрім цього, люди відчувають *eco-anxiety* - стан занепокоєння і хвилювання через побоювання з приводу нинішнього і майбутнього стану довкілля, а також *information fatigue syndrome* – стрес, спричинений необхідністю мати справу з великою кількістю інформації.

Людство раптово опинилось у вирі цифрового світу, який заміщує світ реальний. Через деякий час кожен з нас може зіткнутись з проблемою *digital dementia* – порушенням пам'яті та когнітивних функцій через надмірне використання цифрових пристроїв, *screen sightedness* – короткозорістю, спричиненою довготривалим перебуванням у замкненому просторі та переглядом на малих екранах, а кожен з нас може отримати *smartphone face*. Цим терміном, утвореним пластичними хірургами, позначають укорочення шийних м'язів внаслідок довгої роботи за комп'ютером, смартфоном або Айпадом.

Можливими наслідками довготривалого перебування вдома можуть стати *globesity (global obesity)* – глобальне ожиріння, або *sitting disease* – надмірна вага та проблеми серця, викликані недостатньою рухливістю, *leisure sickness* – хворобливий стан, що виникає внаслідок довготривалої відпустки, що може супроводжуватись навіть психологічним болем (*psychache*). Через масове поширення новин та чуток, що сприймаються за факти (це явище відоме як *rumortism*), навіть незначне сезонне захворювання може сприйматись та самодіагностуватись як грип (*man flu*).

Таким чином, поява та розповсюдження неологізмів на позначення захворювань та несприятливих станів тільки підтверджує їхню актуальність та ілюструє глобальну картину сьогодення. Мова, як засіб актуалізації навколишньої дійсності, є показником її змін та тенденцій розвитку.